

**☑ Магистърска програма: Развитие и управление
на селските райони (РУСР)**

Срок на обучение: 2 семестъра (за бакалаври, завършили СУ „Св. Кл. Охридски”)
3 семестъра (за бакалаври от други висши учебни заведения)

Форма на обучение: редовна

Ръководител: доц. д-р Веселин Бояджиев
бул. Цар Освободител 15, ГГФ, каб. 266-Б
тел.: 9308 363
e-mail: vboiadjiev@gea.uni-sofia.bg

Завършилите програмата могат да извършват различни дейности на ръководно и експертно равнище, да консултират, да участват в дейността на неправителствения сектор във всички дейности, свързани с регионалното развитие, с пространственото планиране, с провеждането на общата земеделска политика на ЕС. Компетентността им се свързва с работните места: като държавни служители в органите на централната администрация, научна и развойна дейност; в органите на регионалното и локалното развитие (областната и общинската администрация); в неправителствените организации; в държавните и частните (български и със смесено участие) фирми, интересуващи се от регионалния политически, стопански, екологичен, социален мениджмънт и маркетинг; за специалисти с висока квалификация в научноизследователски, консултантски, проектантски центрове, агенции, асоциации и други организации, изучаващи българското обществено мнение, гражданското образование; за преподаватели във висшите училища и специализираните центрове за обучение.

Специализирани видове професионална дейност: Участие в разработването, приложението, мониторинга и отчитането на проекти, свързани със структурните и кохезионните фондове на ЕС, както и с приложението на държавната политика за развитие и финансиране на регионалното развитие, на планиране, на руралното развитие, на развитието на земеделието и агробизнеса, на установяване на политика и режими за устойчиво и балансирано развитие. Особено силна е връзката с Оперативните програми за регионално развитие и с другите документи, свързани с организацията на територията на страната. Главен приоритет имат селските райони.

Специалистите могат да използват европейската, националната и регионалната документация и информация; готови са да прилагат в практиката съвременните геоинформационни технологии, чрез които се постигат визуализация, инвентаризация, анализ и моделиране на отделните административни и други териториални обекти и единици. Те могат да идентифицират регионалната проблематика, както в общоустроитвен и общодържавен план, така и в оглед нуждите от специализиран регионален анализ - политически, екологически, стопански, екологически и друг. Обучени са да участват в планирането и управлението на различните териториални системи, координирайки различните приоритети с режимите за използване на територията, включително екологичния. Имат способностите да вземат участие в изработване на регионалната и локалната политика в областта на земеделието и агробизнеса, в различните изследователски и консервационни дейности по запазване традициите и по развитие на съвременните приоритети в българските селища и селищни общности.

Подготовката им позволява да участват в електорални, социологически, културни, исторически и други регионални и локални проучвания.

Обучените магистри ще знаят: документационната рамка на регионалното планиране, управление и политика, приоритети и задачите на териториалните системи и особено на селските райони в ЕС и в Р България; основните управленски методи, индикатори и практики за анализа на селските райони и урбанираните територии в България; изискванията на стратегическото планиране на териториалните единици; да участват в създаването и обработването на териториалната информация на входа и на изхода на териториалните системи; основните понятия и изисквания за развитието на социалния капитал и особено на човешките ресурси, както в регионален, така и в производствен и в културологичен аспект.

Обучените магистри ще могат: самостоятелно и компетентно да анализират и взимат управленски решения чрез данните и информацията за устройството на територията и особено на селските райони, използвайки техните дадености, уникалности и специфични ресурси и възможности; да идентифицират природния, стопанския, културния и селищния потенциал на селските райони и да съставят политики за тяхното развитие и управление; да идентифицират разнообразните териториални и селищни общности, да определят техните стратегически приоритети, да програмират развитието им, както и да анализират сегашното им състояние; да извеждат управленски изводи и характеристики за населението на руралните територии, ползвайки знанията си за българското население от демографско, статистическо, социално и друго естество; да правят сравнения и да участват в териториалното сътрудничество между отделните участници в регионалното развитие и административно-териториалното устройство, така и съставянето и реализацията на проекти на трансграничното сътрудничество.

Обучените магистри ще знаят: инструментариума за регионално планиране и анализ, за провеждане на регионални политики; особеностите на развитие на селските райони, както и тяхното бъдеще и в българските условия и като част от общите политики на развитие на ЕС; използването на природните ресурси, отчитането на природните рискове; принципите, политиките и стратегиите за предпланови и други оценки на въздействията върху околната среда; същността и интерпретацията на държавната и обществената политика в областта на екологията и социално-икономическото развитие на национално и на всички поднационални равнища (регионално и локално) на географското пространство; принципите и националните перспективи пред българското земеделие, използвайки традициите и местните дадености; теоретичните основи и практическите сръчности по използване на ГИС и сродните им научни направления; методологичните основи за развитие на социалния капитал, преимуществата и недостатъците на моделите на неговото териториално поведение, културологичните, социалните, електоралните и други аспекти на поведение на днешното население; да търсят решения на течащата криза в населението, особено на селските територии.

Обучените магистри ще могат: да идентифицират геоекологични проблеми; да използват изискванията на националната сигурност за управление на природния фактор в природно-антропогенните системи; да включват природните рискове в регионалното планиране и политика като част от екологическите оценки и формите на антропогенно въздействие; да участват в създаването на и използването на различните видове демографска информация и събития на всички териториални равнища, включително и от областта на изборите, съобщенията, защитата и опазването на културни и природни паметници; да създават и използват анализи на различни софтуерни продукти за различни особености на населението и селищата.

Важно място тук заемат разкриването на руралната идентичност на българските територии, начинът на живот в тях и перспективите на развитие; да могат да анализират

развитието на ръководната документация и отговорните обществени институции, включително социалните мрежи, неправителствените организации; да интегрират традициите в съвременните европейски изисквания с цел запазване националната, регионалната и локалната идентичност на селищата и общностите от хора; да визуализират координирано както обществените документи, така и личното творчество, използвайки модерни картографски методи и продукти.

Професионални знания и умения, специфични за магистратурата: Завършилите успешно магистърската програма Развитие и управление на селските райони притежават необходимите, знания, умения и компетентности да работят в правителствените и неправителствените организации на всички териториални равнища: национално, регионално и локално, в държавните, международните и българските фирми, занимаващи със социален, стопански, политически, екологически и друг маркетинг и мениджмънт, да работят в научноизследователски, проектантски, консултативни центрове, във висши училища, в агенции за изследване на общественото мнение, в институциите за запазване на паметниците на културата, в училищното образование.